

ÎNCHEIERE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând chestiunea cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată, egală în grad,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, încasarea diferenței de pensie neachitate și obligarea recalculării și achitării pensiei,

c o n s t a t ă :

La 15 ianuarie 2019, Nelea Budăi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-3858/18 din data de 26 decembrie 2018, încasarea diferenței de pensie neachitate și obligarea recalculării și achitării pensiei (f.d.2-6).

Prin hotărârea din 13 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis integral acțiunea înaintată de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea recalculării pensiei. S-a recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-2858/18 din 26 decembrie 2018, prin care s-a refuzat efectuarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă Nelei Budăi. S-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.B-2858/18 din 26 decembrie 2018 privind refuzul în recalcularea pensiei Nelei Budăi, ca fiind neîntemeiat. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în beneficiul Nelei Budăi diferența de pensie pentru perioada 01 aprilie 2016 – 01 aprilie 2017, în sumă de 15 861,60 lei; pentru perioada 01 aprilie 2017 – 01 aprilie 2018, în sumă de 17 488,80 lei și pentru perioada 01 aprilie 2018 – 30 noiembrie 2018, în sumă de 19 598,40 lei. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a recalcula și achita pensia Nelei Budăi, începând cu 01 decembrie 2018 pe viitor, în corespundere cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în quantum de 80% din salariul mediu lunar achitat efectiv (f.d.30).

La 06 martie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Nelea Budăi (f.d.32).

Conform fișei de repartizare, prezenta cauză civilă a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău, Viorica Mihaila (f.d.44).

Prin încheierea din 18 martie 2019 Curții de Apel Chișinău s-a ridicat de la examinare cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, încasarea diferenței de pensie neachitate și obligarea recalculării și achitării pensiei și a fost remisă Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea chestiunii privind strămutarea cauzei la o altă Curte de Apel, din motiv că Nelea Budăi activează în cadrul Curții de Apel Chișinău, în calitate de vicepreședinte (f.d.47-48).

Examinând temeiurile invocate în încheierea Curții de Apel Chișinău privind strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție o consideră ca fiind întemeiată propunerea de strămutare, cu strămutarea cauzei spre judecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Conform art. 43 alin. (4) Cod de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Colegiul reține că, în litigiul dedus judecății, drept temei pentru înaintarea propunerii de strămutare a cauzei a servit faptul că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, și anume a reclamantei-intimat Nelea Budăi, care deține funcția de vicepreședinte la această instanță judecătorească.

Respectiv, Colegiul consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005), Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești după cum urmează: într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257-B, p.20, § 27).

În acest sens, articolul 6 CEDO cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri. Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială

legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982 și *Grievés v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricăruia dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (cauza *Tocono și Profesorii Prometeiști c. Moldovei*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. 3France*).

Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănui că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănuială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*). În cauza *Micallef împotriva Maltei*, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Respectiv, Colegiul indică că în litigiul dedus judecății se profilează temeinicia aserțiunilor precum că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea intimei Nelea Budăi, deoarece acesta deține funcția de vicepreședinte la această instanță judecătorească, iar acest fapt ar putea să nu inspire încredere în imparțialitatea și absența prejudecății sau părtinirii Curții de Apel Chișinău la judecarea prezentei cauze.

În acest sens, Colegiul consideră oportun de a învedera că potrivit art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Din aceste considerente, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a strămuta cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, încasarea diferenței de pensie neachitate și obligarea recalculării și achitării pensiei la Curtea de Apel Bălți, ca fiind instanța de judecată egală în grad și situată în nemijlocita apropiere a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) și alin. (4), 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se strămută cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, încasarea diferenței de pensie neachitate și obligarea recalculării și achitării pensiei de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Bălți.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

judcătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan